

RQA

revista de qualitat ambiental

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

ClubEMAS
associació d'organitzacions
registrades EMAS a Catalunya

www.clubemas.cat

El Club EMAS aprofita el seu cinquè aniversari per a mirar cap al futur i continuar ajudant les organitzacions EMAS

Des de l'origen del Club EMAS, l'any 2006, una de les nostres tasques més importants ha estat posar en valor l'esforç que cada dia fan les organitzacions EMAS tant de manera individual com col·lectiva mitjançant associacions com ara la nostra. Aquest esforç té com a objectiu clar visualitzar de manera amable i planera aquesta forma de treballar de les empreses EMAS cap a la societat.

En aquest mateix sentit, un altra de les nostres feines més importants ha estat animar a agafar el camí de la sostenibilitat les organitzacions i empreses catalanes que encara no consideraven aquest vector com a estratègic en el seu quefer diari mitjançant el registre EMAS. Aquesta feina no l'hem feta ni l'hem volguda fer mai sols, ja que arribar a aconseguir objectius en aquest camp és un treball de llarg recorregut en el qual ha de col·laborar tothom: organitza-

cions EMAS, administració pública, sindicats, gremis i associacions sectorials, tècnics i verificadors, els nostres associats. Tots aquests actors han estat indispensables per a portar a terme aquest projecte associatiu empresarial amb objectius ambientals.

Aquest camí fet fins ara ha aconseguit, amb la col·laboració de tothom, que s'hagi anant incrementant cada any en el nombre d'organitzacions registrades EMAS a Catalunya. En l'actualitat, en tenim més de dues-centes vuitanta, amb més de trenta-sis mil persones que treballen sota aquest registre. Aquesta dada ens sembla molt important, ja que reflecteix el fet que, encara que els moments econòmics són difícils, aquest sector de l'empresariat català aposta per considerar la sostenibilitat com un valor important de la seva activitat.

El projecte del Club EMAS, pioner a escala europea, també ha arribat a altres indrets tant nacionals com internacionals, i hem contribuït a la creació d'altres clubs EMAS aportant la nostra experiència i manera de fer. Aquesta

visualització, tant fora com dins del nostre territori, comença a ser important, i rebem mostres que estem molt ben considerats tant a escala d'Estat espanyol com d'Europea, la qual cosa es materialitza en la creixent presència de la nostra associació en les activitats d'aquestes institucions.

Però la feina feta fins ara serviria de poc si no projectéssim un nou esforç cap al futur. Estem convençuts que en aquests moments de crisi els projectes com el nostre són els que més viabilitat i projecció de creixement tenen, ja que de les crisis, o no se'n surt, o se'n surt més reforçat, i el nostre objectiu i la nostra opció sempre ha estat créixer i millorar cada dia.

Amb aquest ànim i aprofitant el cinquè aniversari del Club EMAS, volem donar un nou impuls a la nostra associació

amb l'ampliació dels nostres serveis i projectes fent créixer la nostra influència per tal de poder donar un servei més ampli i més bo a totes aquestes organitzacions.

Estem segurs que la comunitat EMAS continuarà creixent en els propers anys i que cada vegada més demanarà solucions més exclusives a les seves necessitats particulars. El Club EMAS ha d'afrontar aquest repte i donar-hi un resposta satisfactòria.

Els propers anys volem continuar creixent i ampliant la nostra influència per tal de continuar sent referents en tot el que respecta a aquest registre, i d'aquesta manera poder donar cada vegada més bones solucions als problemes de tothom.

Gràcies a tots pel vostre suport al Club EMAS. ■■■



Gràcies a tots pel vostre suport!!

Motxilla ecològica

La revista RQA, està compromesa en estudiar i donar la màxima informació sobre el seu impacte ecològic. En aquest número, les dades del cost ambiental que té cada exemplar són:

La RQA està feta amb paper reciclat 100% i conforme a la norma RAL-UZ 14 Àngel Blau, i té un pes de 47,2 gr. Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impresa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

L'impacte ambiental per cada número, inclosa la fabricació del paper i el procés d'impressió és el següent:

Consum total de matèries primeres	65,36 gr.
Producció de residus	13,48 gr.
Consum d'aigua	0,41 l.
Consum d'energia	0,19 kwh
Emissions de CO ₂ :	99,39 gr.



Les emissions de gasos d'efecte hivernacle relacionades amb la producció del paper i amb la impressió de les edicions 1 a 11 de la RQA, han estat calculades amb aquesta motxilla des de la seva primera impressió i han estat compensades mitjançant un projecte de segrest de carboni a través de la iniciativa CeroCO₂: Aquest i els següents números seran compensats propiament en projectes similars.

Entrevista

Què és l'IPTS?



Dr. Harald Schoenberger
European Commission
Joint Research Centre/Institute for
Prospective Technological Studies
Sustainable Production and
Consumption Unit

L'Institut de Prospectiva Tecnològica (IPTS) és un dels set instituts d'investigació del Centre Comú d'Investigació de la Comissió Europea. Aquest Centre, creat el 1994, és ubicat a Sevilla. La seva missió consisteix a proporcionar suport científic i tècnic per a la formulació de polítiques comunitàries que impliquin una dimensió tant socioeconòmica com científicotecnològica. Més concretament, en l'entorn d'EMAS, una de les tasques que se'ns han encomanat és desenvolupar els documents de referència sectorials, a causa de l'àmplia experiència de l'Institut en el desenvolupament dels documents de millors tècniques disponibles per als sectors industrials recollits en la Directiva de prevenció i control integrat de la contaminació.

A més, els documents sectorials també ajudaran les empreses a centrar-se en els seus aspectes mediambientals, i els proposaran també indicadors i paràmetres d'excel·lència que els permetran comparar els seus resultats en l'àmbit sectorial.

Què són els documents de referència sectorials?

Els documents de referència sectorials es deriven de l'última revisió del Reglament EMAS. L'objectiu de la revisió de l'EMAS era reforçar l'esquema per incrementar la seva eficiència i el seu atractiu per a les organitzacions. La idea era també generar una més gran influència en el món empresarial més enllà del conjunt de les empreses EMAS, per tal d'estimular aquest col·lectiu a avaluar els seus aspectes indirectes i incidir en els seus proveïdors. Una de les maneres més interessants per a promoure la millora ambiental al llarg de tota la cadena és incrementar l'adopció de bones pràctiques. Per aquest motiu, l'article 46.1 inclou l'elaboració de documents de referència sectorials. A més, els documents sectorials també ajudaran les empreses a

centrar-se en els seus aspectes mediambientals, i els proposaran també indicadors i paràmetres d'excel·lència que els permetran comparar els seus resultats en l'àmbit sectorial.

Què inclouen els documents? Com estan estructurats?

Bé, els documents són extensos perquè intenten ser com més exhaustius millor. No és pas una novel·la per a ser llegida de principi a fi: el lector pot anar directament a buscar el que més li interessa (solucions tecnològiques, bones pràctiques, indicadors, etc.). És un document descriptiu i no pas prescriptiu. Cal no entendre'l com un document de requisits per al registre o la implantació d'EMAS. A més, troba exemples pràctics de mesures i actuacions ja dutes a terme per altres empreses del sector amb dades sobre els costos, l'amortització i els resultats obtinguts. És per això que intentem sempre identificar les organitzacions més punteres quant a comportament ambiental (*front-runner approach*), cosa que ens permet, d'una banda, identificar ràpidament les millors pràctiques i tècniques disponibles, i de l'altra, proposar indicadors i valors d'excel·lència realistes, assequibles i assolibles. Gràcies a això, les empreses trobaran en els documents informació que permet veure com s'està movent el seu sector, i elements de base per a poder prendre decisions a l'hora de canviar alguna cosa en els seus processos per a millorar el seu comportament ambiental i la seva eficiència.

Per tant, aquests documents seran útils en general per a qualsevol empresa...

Exactament, estaran dirigits i seran disponibles no solament per a empreses EMAS, sinó també per a qualsevol empresa que vulgui millorar els seus resultats. En el cas particular de les organitzacions EMAS, el seu comportament ambiental serà avaluat pel verificador ambiental acreditat tenint, en compte el document sectorial corresponent.

Quants documents ja s'han desenvolupat, i quants estan actualment en fase d'elaboració?

Esta previst que es desenvolupin els documents de referència sectorials per a una àmplia gama de sectors, però per ara s'han establert algunes prioritats.



**Institute for
Prospective
Technological Studies**



**Instituto de
Prospectiva
Tecnológica**

En aquesta primera fase, l'IPTS ha desenvolupat com a prova pilot del procés d'elaboració dels mateixos documents per a quatre sectors: comerç, turisme, construcció i administració pública. Aquests documents serviran de base per a fer els següents.

Intentem sempre identificar les organitzacions més punteres quant a comportament ambiental (*front-runner approach*), cosa que ens permet, d'una banda, identificar ràpidament les millors pràctiques i tècniques disponibles, i de l'altra, proposar indicadors i valors d'excel·lència realistes, assequibles i assolibles.

Quan es publicaran?

L'esborrany final del document per al sector del comerç ja està disponible i es pot consultar en aquest enllaç: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/retail.html>
Quant als sectors del turisme i de la construcció, els documents estan molt avançats, i els esborranys finals estaran disponibles al públic a mitjans del 2012. Els documents de treball actuals es poden consultar en la pàgina web del nostre grup d'investigació: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/index.html>.

Quins seran els següents sectors sota estudi?

Els sectors previstos següents són: fabricació de productes alimentaris (menjar i begudes); agricultura i ramaderia; fabricació d'automòbils; fabricació d'equips electrònics i elèctrics; fabricació de productes metàl·lics excepte màquines i equips; gestió de residus i telecomunicacions.

Quin és el procés de desenvolupament dels documents?

En primer lloc, encarreguem un estudi previ a empreses consultores, organitzacions o universitats amb gran experiència en el sector. Llavors, l'IPTS comença el desenvolupament de la feina, tot establint un grup de treball compost pels actors principals del sector. Després d'una primera reunió en què s'estableixen les pautes a seguir durant l'elaboració, comença la fase de recerca. En aquest moment és quan nosaltres, el grup de l'IPTS, recollim la informació necessària per al document, no solament de la vasta col·lecció de bibliografia disponible i del que proporciona el grup de treball, sinó també de visites tècniques i reunint-nos amb experts de diferents països. Això ajuda, i molt, a entendre quines són les necessitats reals del sector en matèria mediambiental, i quines les millors pràctiques realment disponibles. Les millors pràctiques es descriuen en un esborrany que es discuteix en una reunió final del grup de treball, en la qual també es concreten els indicadors i els valors d'excel·lència ha de recollir el document. Així, l'IPTS produeix un esborrany final que ha de ser aprovat i adoptat per la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea.

Poden, les organitzacions, participar en aquest procés? Com?

Sí, és clar. L'IPTS crea grups de treball per elaborar els documents de referència, compostos per empreses, verificadors, consultors, investigadors, associacions, etc., que són seleccionats entre l'àmpli espectre disponible de cada sector. A més, durant el desenvolupament del nostre treball, considerem molt important visitar directament les organitzacions, parlar directament amb els gestors ambientals i recollir la màxima informació disponible durant aquestes visites. Per als sectors turisme i construcció, hem fet més de trenta visites de camp i hem participat en un nombre similar de reunions amb empreses. Qualsevol aportació és sempre ben rebuda, i també qualsevol comentari sobre els esborranys encara no finalitzats. Per a més informació sobre la forma de contactar amb el nostre grup d'investigadors, podeu consultar la pàgina web: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/emas/index.html>

Experiències

EMAS i la màgia del paper Gràfiques Ortells, SL aposta per la innovació contínua en la indústria gràfica



Elisabet Sesé
Cap d'Administració i Medi Ambient
www.ortells.net



Són temps difícils per a la indústria gràfica tradicional. En la societat actual ha calat el missatge que diu que "no imprimiu això si no és absolutament necessari". Aquest missatge és cert i imprescindible per a la sostenibilitat dels nostres recursos naturals, però hem d'anar amb compte també amb alguns excessos que es poden donar a l'emparedat d'aquestes actituds. Podríem dir que, igual que quan es trenca l'equilibri d'un ecosistema natural apareixen espècies oportunistes que el colonitzen, en aquest àmbit de la indústria també han aparegut noves "espècies industrials", noves línies de negoci, que, aprofitant la confusió del moment i l'autodeclaració de bones pràctiques, s'erigeixen en defensors del medi ambient i obren pas a nous mercats que probablement, si no es regulen, s'acabaran desbordant i produiran impactes ambientals molt més greus que els que produeix l'actual indústria gràfica. Gràfiques Ortells, fidel al compromís adquirit amb la certificació EMAS el

març de l'any 2009 i al control sobre els processos que aquesta decisió va comportar, ha incorporat recentment una nova millora en el seu procés de preimpresió, que suposarà **reduir la generació de residu de revelatge en un 90% amb el seu procés de preimpresió amb Computer to Plate.**

Què és el Computer to Plate (CtP)

El procés de preimpresió amb CtP consisteix a agafar una imatge digital i produir una planxa d'offset directament des de l'ordinador. Aquests equips de preimpresió anomenats Computer to Plate o Platesetters produeixen separació de color directament sobre una planxa d'offset mitjançant l'acció dels feixos de llum làser. Amb aquesta tecnologia s'evita l'ús de pel·lícula i la insolació de planxes, i així disminueixen temps i costos de preimpresió i augmenten les millores ambientals, ja que es redueix la producció de residus de fotolits.

Com es treballava fins ara

Fins ara, a Gràfiques Ortells ja es treballava amb la tecnologia CtP, concretament amb l'equip Agfa Galileo VS amb una processadora Lithostar LP-82 Ultra, però amb solucions inicials en què calia fer el revelatge de les planxes amb productes químics i, per tant, es generaven residus perillosos en el procés de preimpresió. El procés que se seguia en aquestes condicions tenia diferents fases:

Fase 1 Exposició: Durant l'exposició de la planxa, el làser activava les partícules d'halur d'argent a les àrees exposades. Les partícules d'argent no exposades formaven finalment la imatge, un cop es produïa la reacció química amb revelador.

Fase 2 Revelatge: Durant el revelatge, les partícules d'halur d'argent exposades i activades es revelaven i es fixaven de manera segura a l'interior de la capa d'emulsió. Les partícules no exposades continuaven sent molt mòbils i propenses a la difusió.

Fase 3 Difusió: En aquesta fase, els ions d'argent no exposats es transferien des de la capa d'emulsió, a través de la capa aïllant, fins a la base d'alumini, i es formava la imatge d'impressió final.

Fase 4 Rentat: Un cop acabat el procés de transferència i difusió, s'eliminava completament la capa d'emulsió i la capa aïllant hidrosoluble, i en el suport d'alumini quedava la imatge d'impressió final.



El procés de millora que ara s'ha introduït

La nova tecnologia instal·lada està basada en el mateix concepte de preimpresió CtP per làser que hem explicat més amunt, però amb la diferència que no cal fer el revelatge químic que requeria l'aparell anterior, de tal manera que es redueixen molt els residus generats. El sistema escollit és el **CtP Agfa Avalon N8 60S, amb la utilització de planxes Amigo TS.** Aquesta nova solució tecnològica es basa en la "termofusió", un procés per mitjà del qual una capa de làtex es fon sobre el suport convencional d'alumini amb energia de làser tèrmic.

Un sistema de CtP convencional, per a mantenir un procés estable, necessita un control de la temperatura i un altre del nivell de pH. Aquesta nova tecnologia suposa un estalvi molt important de consum energètic, ja que no ha de mantenir la temperatura en uns valors determinats i comporta que es pugui treballar a temperatura ambient. Així mateix, a causa del seu sistema "Stand by", permet abaixar el consum energètic del sistema quan no s'està produint de manera contínua. I cal sumar a tot això que les noves planxes utilitzades, les **Amigo TS**, només requereixen un procés de neteja amb una solució netejadora sense necessitat d'utilitzar revelador.

En aquest nou procés, les emulsions de les planxes admeten tintes en petites quantitats per així poder generar reproduccions d'alta nitidesa. Aquestes emulsions, compostes per milions d'esferes termoplàstiques, absorbeixen l'escalfor de les àrees amb imatge, i aquesta escalfor fa que les partícules es fonguin i s'adhereixin fermament a la planxa. Per tant, aquestes petites esferes termoplàstiques es converteixen en una imatge sòlida que accepta tinta. Cal subratllar que aquesta formació d'imatges és un procés físic al 100%, no pas químic, i que **la durabilitat de la solució netejadora és molt més extensa, ja que pot arribar a cobrir fins a 5.000 m² de planxa.**

Un altre aspecte que cal destacar és que, un cop exposades i engomades, les planxes requereixen les mateixes atencions que la resta de planxes utilitzades en el mercat, i que l'emulsió no exposada de la planxa es pot retirar amb una solució netejadora, la qual cosa genera una petita quantitat de residu aquós no perillós (solucions de revelatge de plaques d'impressió a l'aigua). Amb aquest nou procés que ens fa ser capdavanters, podríem dir que aconseguim:

- **Reduir la producció de residus de revelatge en un 90% aproximadament. És a dir, una reducció en valor absolut prevista per a l'any 2012 respecte al 2010, de més de 5.300 litres.**
- **Un estalvi de matèries primeres.**
- **Un estalvi d'hores d'operari destinat al manteniment de l'aparell.**
- **Una reducció important del consum d'aigua, ja que hi ha menys rentades de l'equip.**
- **Un menys consum de matèries primeres; per exemple, el consum de goma és d'un litre per cada 95 m² de planxa.**

Així doncs, encara que el missatge que diu que "no imprimiu això si no és absolutament necessari" és plenament vigent en el moment en actual, les publicacions en paper encara són necessàries en determinats casos, ja que formen part de la nostra cultura. I és precisament aquesta cultura del respecte sobre el nostre entorn i sobre els recursos naturals allò que ens obliga a imprimir amb responsabilitat escollint les matèries primeres que intervenen en el procés i establint amb criteris de sostenibilitat un control exhaustiu de tot el procés productiu, entre moltes altres qüestions.

Aquesta aposta per la innovació en la indústria gràfica és compatible amb la sostenibilitat i pot ajudar a mantenir el llibre —i, per tant, el paper— com un element bàsic de comunicació sense estar en contra de la sostenibilitat. La qual cosa no implica, tanmateix, que altres formats no puguin estar al mercat; però, així sí, exigint-los el mateix rigor en aquestes qüestions. D'aquesta manera no ens haurem d'imaginar en un futur proper la Diada de Sant Jordi sense les paradetes de llibres als carrers. Els llibres i el paper que els sustenten constitueixen un element cultural que hem de procurar mantenir viu. La satisfacció de molts de nosaltres compartint llibres amb amics i coneguts i promovent complicitats amb el paper ens ajuda a mantenir la comunicació física amb l'entorn, a diferència de la fredor que sovint aporta la comunicació sobre suport digital.

La sensació que hi ha en l'actualitat que la indústria gràfica no treballa per la sostenibilitat és infundada. Aquestes actuacions de millora en els processos productius ho demostren. Hem de mantenir tradicions i els seus processos de creació adaptant-nos a les circumstàncies i millores actuals que hi ha ja al mercat per tal que no es perdi la màgia del paper i de la seva creació; així sí, amb l'adaptació necessària per tal de no perdre la identitat. ■■■



Transport urbà de mercaderies amb bicicleta: Eco-logística d'última milla

Jordi Galí
Cofundador de Vanapedal
www.vanapedal.com



Les activitats logístiques i de distribució de mercaderies són les causants de la major part de la contaminació en el sector del transport, sent aquest el principal causant de la contaminació en general a les nostres ciutats. En conseqüència, cada cop en més ciutats europees s'estan implementant una sèrie de mesures per reduir la contaminació del transport de mercaderies i els seus efectes. Aquestes mesures es basen principalment a limitar l'accés dels vehicles motoritzats més pesants i contaminants als centre urbans. El vehicle convencional de càrrega té dimensions més grans que la resta de vehicles i disposa en tots els casos de motor dièsel. Quan circula en l'àmbit urbà, a més de produir emissions de gasos contaminants i soroll, ocupa l'espai públic d'una manera sobredimensionada i a vegades fins i tot perillosa. Aquestes vehicles pesen com a mínim 1.500 quilos, i la càrrega que transporten en l'últim tram de la cadena logística, que es coneix com a "última milla", no acostuma a superar els 150 quilos en el 90% de les expedicions.

Davant d'aquest escenari, es planteja la necessitat d'un canvi en el sistema tradicional per adaptar-ho a les exigències actuals de desenvolupament sostenible de les ciutats, és a dir, un canvi de paradigma. Es podria fer una distribució urbana de mercaderies sense contaminar i més ben adaptada als centre urbans si es repensés tant el model logístic com el vehicle de distribució. La implantació d'un model logístic basat en microplataformes o minimolls de distribució, localitzats a les perifèries dels centres urbans, permet reduir la circulació de vehicles pesants en aquests nuclis i en zones exclusives per a vianants. Un cop rebudes les mercaderies en la microplataforma, es redistribueixen per continuar el seu camí amb vehicles que tenen un més alt grau de capil·laritat i són menys sorollosos i menys contaminants. Així es reorganitzen les rutes de manera més eficaç, tot permetent estalviar viatges i ocupant l'espai de manera més racional i pacífica.

Quant al tipus de vehicle ideal per a fer la distribució capil·lar vinculat a les microplataformes, el que més avantatges ofereix és la bicicleta de càrrega. Des de la nostra empresa, Vanapedal, hem apostat per un tipus de tricicle assistit amb motor elèctric que és capaç de transportar fins a 180 kg de càrrega en una caixa tancada de 1,5 metres cúbics de capacitat. Es tracta d'un vehicle de dimensions reduïdes que pot passar per llocs amb poc més d'un metre d'amplada. Per tant,

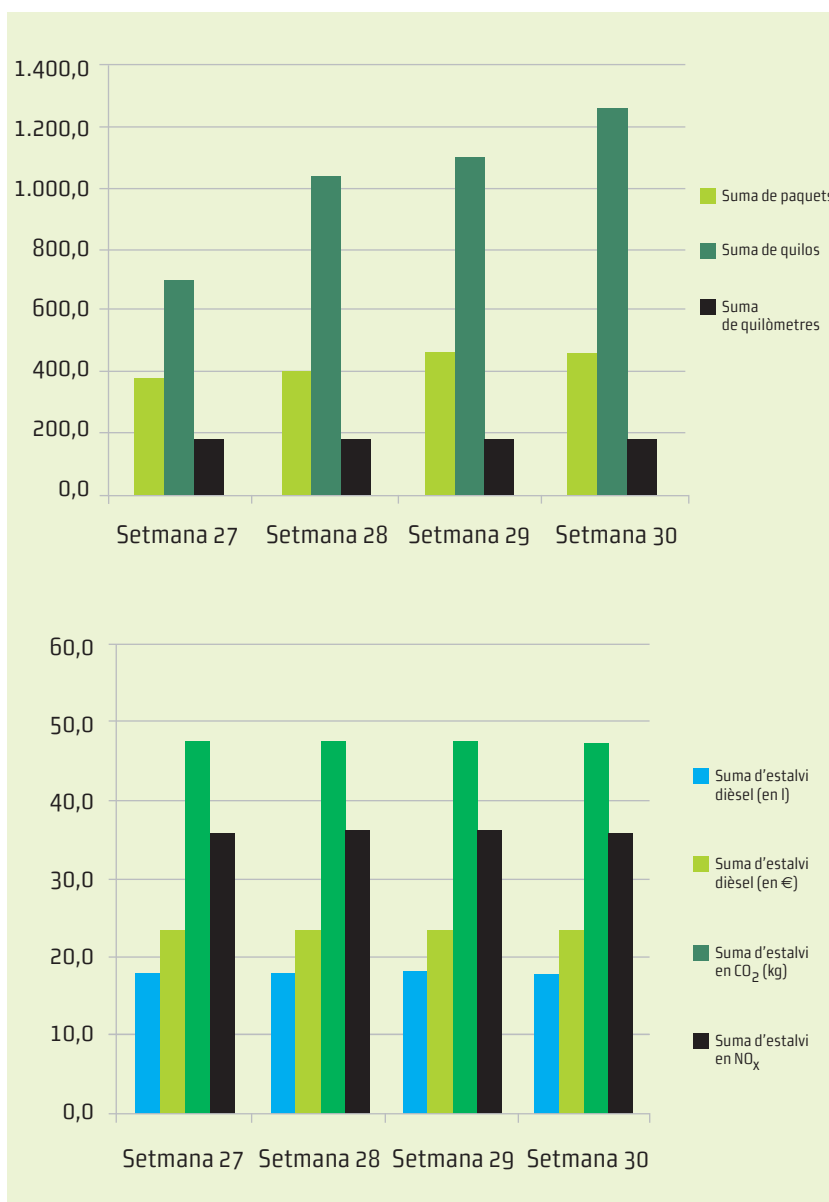


pot accedir a qualsevol racó, com que es tracta d'una bicicleta, disposa d'autorització per circular per la calçada, pels carrils bici i per les zones de vianants i sense les restriccions horàries que tenen els vehicles a motor. Per altra banda, el cost de compra i manteniment és més assumible que el d'un vehicle purament elèctric, i, a més, la bicicleta

permet combinar l'esforç físic del conductor amb el suport del motor elèctric, i això dona com a resultat el vehicle energèticament més eficaç i amb més autonomia del mercat. Per aquest darrer motiu, podem dir que és l'únic vehicle del sector que aporta beneficis en termes de salut del conductor, el que es coneix com a *mobilitat activa*.

En els darreres mesos, al centre de Barcelona hem pogut comprovar l'eficàcia d'aquests tricicles oferint el servei de distribució de paqueteria a Ciutat Vella i Barceloneta. En el gràfic adjunts es pot observar el resultat de l'activitat de dos tricicles que han substituït, durant el mes de juliol, una furgoneta estàndard que de dilluns a divendres feia el repartiment a Ciutat Vella.

Així doncs, podríem parlar d'un concepte nou en el sector del transport i la logística: de l'eco-logística. Aquest tipus de vehicle, sumat al model logístic que es basa en microplataformes de distribució, o minimolls de càrrega, suposa una millora en el sector de la logística en termes d'eficiència energètica, sostenibilitat i externalitats socials positives. A Vanapedal hem volgut definir el concepte filosòfic subjacent a aquest model de transport com a *slow transport*. En general, el transport urbà de mercaderies, sobretot de les de petites dimensions, ha tendit a ser "express" per defecte. Això té un sobrecost que moltes vegades el client final es podria estalviar, ja que hi han moltes mercaderies que no necessiten ser transportades amb urgència. El concepte d'*slow transport* s'adiu perfectament amb la filosofia de l'*slow food*, les *slow cities* i la *slow live*. El temps no és un fi, sinó una eina i un valor. L'objectiu no ha de ser reduir-lo al mínim, sinó utilitzar-lo per treure'n el màxim profit i gaudir del que fem. Aquest plantejament, però, no vol dir que es tracti d'un transport lent o que arribi tard; just al contrari. Com que el tricicle és més eficient i eficaç, les mercaderies que transporta arriben abans a la destinació encara que la velocitat comercial mitjana d'aquest vehicle no superi els 6 km/h. L'objectiu és utilitzar el temps de manera que rendeixi més pensant en allò que més ens importa, com ara la qualitat de l'aire que respirem. ■■■



Vols reservar un viatge, una escapada, un hotel...? Ara tens més facilitat per a fer-ho sent respectuós amb el medi ambient



Núria Llàcer

Business Area Manager

www.mydestination.com/barcelona

Moltes vegades hi ha una gran diferència entre la intenció de compra declarada pel consumidor i la seva selecció final. És fàcil dir que es volen tenir en compte criteris ambientals a l'hora de planificar i organitzar les vacances, però no sempre ho és portar això a terme. Un dels obstacles és, sovint, la manca d'informació i la dificultat en l'accés a mitjans o canals d'informació que ens adrecin a les empreses turístiques que ofereixen serveis amb valor afegit ambiental. Al capdavall, quan comencem a organitzar un viatge, ja comencem a evadir-nos pensant en la inoblidable experiència que probablement ens espera, i és fàcil que perdem de vista els criteris que inicialment teníem previstos, sobretot si per a trobar la informació ens cal haver de fer un gran esforç. En aquest sentit, ens podem formular unes quantes preguntes que segur que ens han passat pel cap alguna vegada. On cerquem la informació en el moment d'organitzar un viatge o buscar un hotel?:

- A les pàgines web de les oficines de turisme?
- A les guies turístiques?
- En blogs d'altres viatgers?
- A les agències de viatges?
- A les webs de reserves?

Alguna d'aquestes possibles fonts ens orienta pel que fa a la sostenibilitat de la nostra decisió?

Ara hi ha una important novetat en aquest camp: una nova eina que ens pot facilitar aquesta tasca.

My Destination Barcelona és una guia en línia de viatges, disponible en sis llengües (anglès, castellà, francès, italià, alemany i rus), i aviat en català també, i una de les webs líders existents pel que fa a informació sobre Barcelona. Aquest servei forma part de la xarxa global *MyDestination.com*. A hores d'ara l'eina ofereix més de cent destinacions arreu del planeta, amb previsió d'acabar l'any 2011 amb uns 16 milions d'usuaris. En un sol mes, *My Destination Barcelona* pot comptabilitzar més de dotze mil visi-

tes d'usuaris de més de cent set països diferents.

My Destination Barcelona ha estat creada i portada a terme per un equip d'experts locals amb l'objectiu de ser un referent on poder trobar tota la informació actualitzada i de qualitat sobre la ciutat. Aquesta guia està dirigida a usuaris d'arreu del món que volen visitar Barcelona, així com pels que hi resideixen i volen estar informats del que passa a la seva ciutat, quins actes culturals, quins concerts o festes s'hi celebren, etc. És una bona eina per a qui cerca de manera activa informació sobre Barcelona, ja que permet planificar, al gust de cadascú, les possibles sortides i viatges. La visualització de la plataforma web presenta de manera molt atractiva les diferents propostes, amb el suport d'elements multimèdia, que és tal com els usuaris d'internet estan acostumats a interactuar en l'actualitat (fotografies, vídeos, circuits o *tours* virtuals, etc.).

Cal dir, però, que amb relació a la sostenibilitat la gran novetat d'aquesta eina és el seu apartat "Eco-friendly companies", ja que s'hi s'explica a l'usuari, de manera senzilla, que quan escull un servei d'una empresa EMAS o que té l'Etiqueta Ecològica Europea o el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya, de fet selecciona una empresa o servei respectuós amb el medi ambient. Aquest apartat inclou els logotips de cadascuna d'aquestes eines per tal que l'usuari els identifiqui i els reconegui quan els visualitzi en el moment de fer la reserva. De fet, la web també inclourà els corresponents logotips quan el client faci la

recerca d'un allotjament o d'un altre servei, marcant la diferència, ja que la demanda i l'oferta de serveis amb valor afegit ambiental coincidiran amb un clic del ratolí.

La solució de *My Destination Barcelona* (www.mydestination.com/barcelona) es converteix així en la primera web de viatges que ofereix una plataforma efectiva per donar a conèixer els negocis i activitats de Barcelona que són sostenibles i respectuosos amb l'entorn, un fet que constitueix una novetat al nostre país. Després del llançament de *My Destination Barcelona*, s'espera continuar en aquesta línia de treball i poder comptar amb la mateixa sistemàtica de promoció pel que aviat serà *My Destination Costa Brava*, una altra guia que es preveu que ja s'oferirà a l'octubre. Cal destacar també d'aquesta nova eina el fet que *My Destination Barcelona* és conscient que el comportament del visitant pot arribar a afectar negativament la ciutat i els seus ciutadans —de vegades pel sol fet d'estar de vacances i marxar fora del seu lloc habitual hi han persones que s'obliden de comportar-se amb la cura que probablement es comportarien a casa seva. És per això que *My Destination Barcelona* es preocupa per promoure la ciutat com a destinació turística, però tenint en compte el respecte pel seu valor turístic, històric, cultural, ambiental i social. De fet, a la seva web podeu trobar continguts que inviten els visitants al civisme, faciliten informació sobre els accessos per a persones amb mobilitat reduïda, informació sobre els diferents mitjans de transport disponibles i, encara que suggereixen els principals llocs d'interès que s'han de visitar, també donen

informació dels racons de la ciutat més amagats però a la vegada també rellevants.

My Destination Barcelona coneix els usuaris i les tendències del sector i reconeix que cada vegada hi han més clients orientats a un model de consum més sostenible. És per això que, no tan sols ofereix a l'usuari la millor proposta dins l'oferta de serveis de la ciutat fent una comparativa de preus entre més de trenta altres motors de reserva, sinó que també vol fer ressaltar especialment totes aquelles empreses que tenen cura del medi ambient i estan implicades amb la sostenibilitat en general. Així doncs, totes les organitzacions que es donin a conèixer mitjançant els seus perfils a la web i tinguin alguna de les certificacions ambientals que ho acreditin, es faran constar com a diferents en la globalitat de l'oferta de serveis.

My Destination Barcelona ha encetat el camí d'oferir aquests nous elements diferenciadors als seus clients i usuaris, i això ha fet possible la col·laboració amb el Club EMAS. Aquesta actuació s'emmarca en la iniciativa *EMAS Networking*, que rep el suport del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu de treballar en xarxa per a la promoció de les empreses turístiques que aposten pel medi ambient.

LOCALLY INFORMED GLOBALLY INSPIRED

Aquest és el lema de *MyDestination.com*.

La trobareu a mydestination.com/barcelona. ¡Feu-vos-en fans i seguïu-la al Twitter!

The screenshot shows the website interface for Barcelona. At the top, there's a navigation bar with categories like ACCOMMODATION, RESTAURANTS, NIGHTLIFE, SHOPPING, THINGS TO DO, REAL ESTATE, HEALTH & BEAUTY, and SERVICES. Below that, there's a sub-navigation bar with options like REGIONAL INFO, USEFUL INFO, TRAVEL ARTICLES, EVENTS, WEATHER, PHOTOS, and VIRTUAL TOURS. The main content area is titled 'Eco-Friendly Companies' and includes a search bar, a 'Find a Hotel' widget, and a section with logos and text explaining the environmental credentials of the listed businesses.

A l'hora de contractar un viatge dins el sector turístic, som conscients de la gestió ambiental que s'hi fa?

Paula Campaña Ramírez i
Mayte Marí Ribas

Estudiants de l'Escola Universitària
d'Hoteleria i Turisme CETT

Amb el suport de:



Durant la celebració, el passat mes d'abril, del Saló Internacional del Turisme de Catalunya (SITC 2011), es va aprofitar per fer-hi un treball de camp per intentar conèixer la informació que té el mercat sobre la gestió ambiental de les empreses turístiques i la valoració que en fan. D'altra banda, l'estudi també va tenir l'objectiu d'avaluar el coneixement sobre les eines de gestió ambiental existents per part de viatgers, majoristes de viatges, hotels i altres actors implicats del sector.

Els resultats de l'estudi van demostrar que tant els turistes com les empreses estan d'acord que el sector té un gran impacte ambiental

Aquest treball, fruit de la col·laboració entre el Club EMAS, la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat i l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme CETT, va començar al mateix Saló fent entrevistes i enquestes als diferents actors implicats, i va tenir continuïtat a posteriori amb entrevistes personalitzades a representants del món turístic. Una vegada recopilades totes les dades, es pot arribar a una conclusió clara: *encara falta molt camí per fer.*

Els resultats de l'estudi van demostrar que tant els turistes com les empreses estan d'acord que el sector té un gran impacte ambiental. *Del total d'enquestats, ho van afirmar el 89% dels turistes i el 89,13% de les empreses.*

El 96% dels turistes enquestats pensen que les empreses d'allotjament han de dur a terme una bona gestió ambiental

En molts casos hi han idees preconcebudes i una falta de coneixement real del cost que representaria fer una gestió ambiental correcta

Tots van coincidir a dir que un dels principals impactes és el deteriorament que es produeix en l'entorn, així com la contaminació i l'esgotament dels recursos naturals, impactes que s'han demostrat com a directes i reals. Malgrat que aquests actors són conscients de l'impacte del sector sobre el medi ambient, això no significa que en tots els casos el nivell d'implicació sigui el mateix. Les enquestes realitzades mostren que en determinats casos, tant turistes com empreses, a pesar de ser conscients del deteriorament de l'entorn, no duen a terme actuacions per evitar-lo o no el tenen en compte en la seva decisió de compra. Per exemple, *el 96% dels turistes enquestats pensen que les empreses d'allotjament han de dur a terme una bona gestió ambiental. Però a l'hora de planificar les seves vacances no incorporen criteris ambientals en la seva decisió de compra.*

En molts casos hi han idees preconcebudes i una falta de coneixement real del cost que representaria fer una gestió ambiental correcta, i també de les eines que hi han en l'actualitat per a desenvolupar-la. Aquest últim aspecte és la variable concloent d'aquest estudi. Les dades recollides mostren, per exemple, en el cas dels turistes, que gairebé tots ells ignoraven si havien estat algun cop en un allotjament que disposés d'algunes de les eines oficials de gestió ambiental. Cal tenir en compte que aquest desconeixement no és gens estrany si observem les dades sobre el nivell de comunicació externa que les empreses fan de la seva gestió ambiental. Una dada definitiva: *segons aquest estudi, només el 4% de les empreses enquestades que utilitzen una eina de gestió ambiental ho comuniquen correcta-*

ment en la seva plana web.

Però la manca de coneixement no va ser exclusiva dels viatgers, sinó que també moltes de les organitzacions enquestades no reconeixien les principals eines de gestió ambiental. Les dades següents són molt aclaridores:

- Només el 21,59% de les empreses enquestades i el 32% dels viatgers reconeixen el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya (DGQA).
- Només el 15,91% de les empreses i el 14% dels viatgers coneixen l'Etiqueta Ecològica Europea.
- Només el 15,91% de les empreses i el 4% dels viatgers coneixen l'EMAS.
- I, finalment, cal destacar que l'eina més coneguda és l'ISO 14001, que ho és pel 46,59% de les empreses i el 39% dels viatgers. Aquest coneixement té relació amb la gran varietat de normes ISO que hi han en d'altres àmbits, com pot ser el de la qualitat.

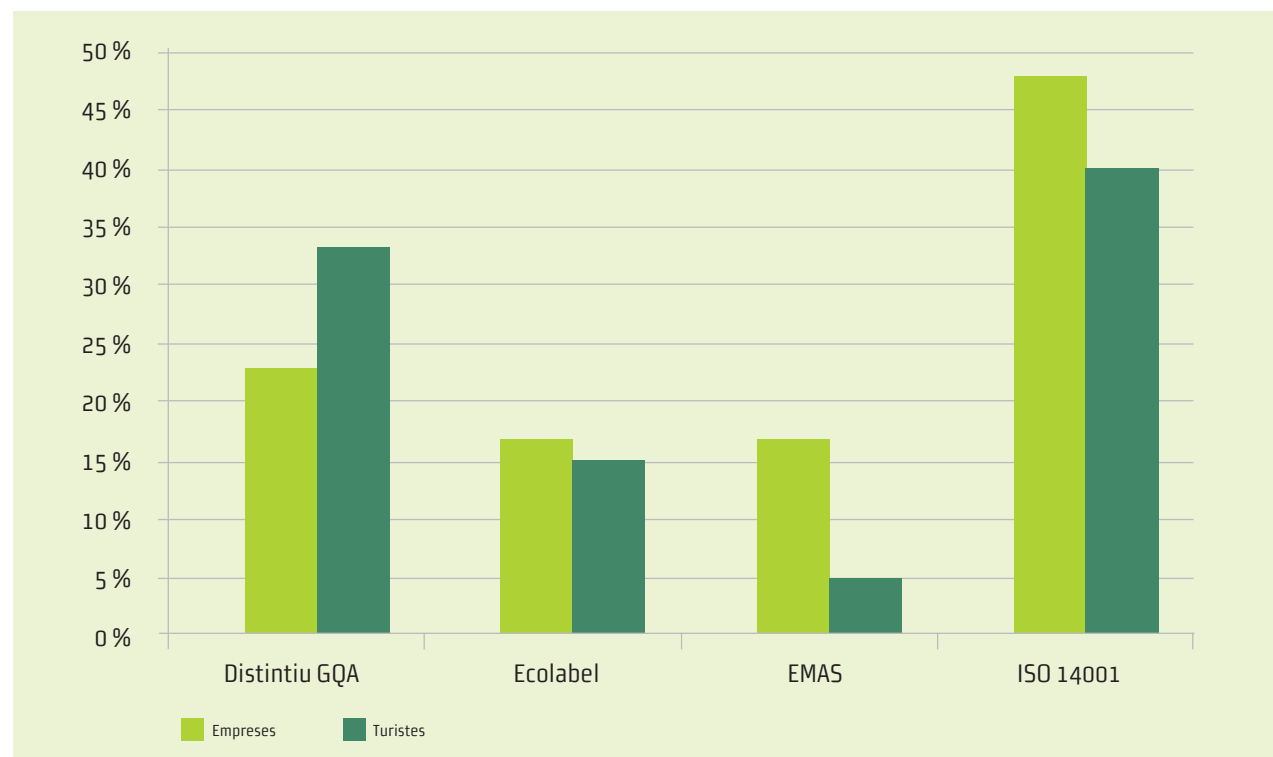
Encara que les empreses van tenir per regla general un baix coneixement d'aquestes eines, cal subratllar que les dedicades a l'allotjament van ser les que van aportar la majoria de respostes positives, ja que tant els allotjaments rurals com els hotels o càmpings són les empreses turístiques més representades en aquests tipus de certificacions. En el cas de les agències de viatges i dels majoristes de viatges, es va comprovar que, *encara que prop del 43% de les agències de viatges o majoristes de viatges enquestats afirmaven tenir en compte la gestió ambiental de les empreses proveïdores, després, en fer una cerca aleatòria de les empreses amb les quals col·laboraven, tan sols es va trobar una agència de viatges que treballava amb alguna empresa d'allotjament amb gestió ambiental verificada en el marc d'una de les tres eines esmentades.*

Un altre aspecte important detectat en l'estudi és que hi ha una creença generalitzada que una empresa que du a terme una bona gestió ambiental amb alguna d'aquestes eines és més cara que una que no n'utilitza cap.

Un altre aspecte important detectat en l'estudi és que hi ha una creença generalitzada que una empresa que du a terme una bona gestió ambiental amb alguna d'aquestes eines és més cara que una que no n'utilitza cap

L'anàlisi comparativa realitzat en empreses amb la implementació d'aquestes eines i sense demostra que no hi ha una relació directa entre tenir implantada, per exemple, una ISO 14001 o un EMAS i ser més car. En aquest àmbit influeixen molt altres criteris, i encara que el fet de ser respectuós amb el medi ambient pot implicar costos, també representa estalvis en molts aspectes (energia, reducció de residus i recursos naturals, contribució al control del compliment legal, etc.), la qual cosa comporta que la decisió d'adoptar una gestió ambiental correcta normalment no es reflecteixi en el preu final. Així mateix, les empreses que tenen implantades aquestes eines valoren molt la millor imatge de cara als clients que els aporten, i la clara distinció amb la competència.

En definitiva, aquest estudi ens fa visualitzar que les eines de gestió ambiental, encara que lentament, cada cop són més reconegudes. Això, però, no significa que no falti molt camí per recórrer. Potser un dels primers passos seria adoptar més campanyes de promoció i conscienciació de les empreses respectuoses amb el medi ambient, com ara la visualització de les empreses en els diferents mitjans i en les diferents plataformes i centrals de reserves que hi ha avui en dia a internet. Aquest seria un bon començament, ja que molts viatgers utilitzen aquestes plataformes com a eines indispensables per a organitzar els seus desplaçaments i viatges. ■■■



Coneixement dels enquestats, de les diferents eines de gestió ambiental

Notícies

El Grup Codorniu i l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona guanyen el II Premi Europeu de la Prevenció de Residus



El dilluns 28 de març, es va celebrar a Brussel·les el lliurament de guardons del Premi Europeu de la Prevenció de Residus, el Jurat del qual està format per especialistes europeus independents en matèria de prevenció de residus. El Premi distingeix les iniciatives realitzades en el marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, que es va celebrar el passat mes de novembre en trenta-tres regions de vint-i-quatre països diferents; durant la Setmana es van organitzar 4.346 activitats, 266 de les quals, a Catalunya.

Dels cinc candidats proposats per l'Agència de Residus de Catalunya, dos han estat guardonats amb premi: el Grup

El projecte "Reducció d'envasos al sector vitivinícola", del Grup Codorniu, ha estat premiat en la categoria Empreses.

La campanya "Millor que nou, 100% vell", de l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, ha estat premiada en la categoria Administració pública.

Codorniu ha guanyat en la categoria Empreses, i l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (EMA-AMB) ha guanyat en la categoria Administració pública. A més, una tercera candidatura catalana, formada per l'empresa Urbaser i l'Escola Superior de Disseny Elisava, ha estat finalista en la categoria Altres.

A l'acte de lliurament de guardons, hi han assistit Josep Maria Tost, director de l'Agència de Residus de Catalunya; Joan Miquel Trullols, director de Serveis de Prevenció i Gestió de Residus de l'EMA-AMB; Pere Escolar i Eduard Mas, director d'Operacions i responsable QSE, respectivament, del Grup Codorniu; i Víctor Cardador, delegat d'Urbaser Barcelona. El projecte "Reducció d'envasos al sector vitivinícola", del Grup Codorniu, ha consistit en l'organització, durant la Setmana, de tres activitats als cellers de la companyia: una exposició sobre els avenços en ecodisseny d'envasos del sector vitivinícola, que mostren el procés del disseny i els avantatges de la reducció d'un 11% en el pes del vidre emprat per a la fabricació de les ampelles de cava; un test participatiu per comprovar si es troben diferències apreciables entre les ampelles normals i les noves més lleugeres, i dues conferències per a estudiants d'enologia. L'objectiu de l'activitat era demostrar que l'ecodisseny permet reduir la quantitat de residus des de la concepció mateixa del producte. La campanya "Millor que nou, 100% vell", de l'EMA-AMB, propugna propostes de canvi adreçades als ciutadans. La cam-



panya impulsa, en concret, la reparació i reutilització amb vista a allargar la vida útil dels productes per diferents vies: xarxa de reparadors per barris, mercats de segona mà i d'intercanvi, tallers específics de reparació, etc. L'objectiu de l'activitat era mostrar alternatives per a reparar i reutilitzar els objectes que ja no es fan servir i allargar-los la vida útil. El taller i exposició "Draps bruts?: De l'uniforme a l'objecte" és una mostra realitzada conjuntament per l'empresa Urbaser, dedicada a la recollida de residus i neteja urbana, i l'Escola Superior de Disseny Elisava, que compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona. La mostra reflecteix el procés creatiu de joves dissenyadors, amb el suport de la iniciativa empresarial, que a través d'un taller de quatre mesos donen una resposta sostenible, funcional i creativa a 9 m³ d'uniformes laborals en desús dels treballadors de la neteja de l'Ajuntament de Barcelona. L'objectiu de l'activitat era demostrar com es pot reutilitzar la roba en desús, donar-hi un nou ús i d'aquesta manera evitar que es converteixi en residu.

Per a cadascuna de les cinc categories, el Premi ha distingit un candidat entre els noranta que havien proposat les institucions organitzadores de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus. En la categoria d'Associacions ha estat premiada l'activitat "Compra responsable", d'Ecoscience Provence, de França; en la

El taller i exposició "Draps bruts?: De l'uniforme a l'objecte", de l'empresa Urbaser i l'Escola Superior de Disseny Elisava, ha estat finalista en la categoria Altres.

d'Institucions educatives, el projecte "Repte per reduir el malbaratament alimentari", de l'organització escocesa Waste Aware Scotland; en la categoria d'Altres, el projecte de l'organització WasteServ Malta per l'elaboració del "Mapa de reutilització de Malta"; i, finalment, el Jurat ha premiat de forma extraordinària l'activitat europea "Waste Watchers", de les associacions AERESS i RREUSE.

La Setmana Europea de la Prevenció de Residus s'emmarca en el si d'un projecte europeu, de tres anys de durada, que compta amb el suport del programa LIFE+ de la Comissió Europea, i que té com a socis principals l'Agència del Medi Ambient i del Control de l'Energia de França (ADEME), líder del projecte; l'Associació de Ciutats i Regions per al Reciclatge i la Gestió Sostenible dels Recursos (ACR+); l'Institut de Gestió Ambiental de la Regió de Brussel·les (IBGE), de Bèlgica; i el Servei Intermunicipal de Gestió dels Residus del Gran Porto (LIPOR), de Portugal, a més de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC). L'objectiu del projecte és l'organització anual de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, la qual vol fomentar entre la població les bones pràctiques per a generar menys residus.

Enguany, la Setmana Europea de la Prevenció de Residus se celebrarà del 19 al 27 de novembre.

<http://www.arc.cat/setmanaprevenccio2011>

Agenda ambiental

Fires, jornades, seminaris, cursos...

21-30 de novembre del 2011 Curs de Peritatges Ambientals

Lloc: Barcelona
Més informació: www.coamb.cat
Organitza: Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)

24 de novembre del 2011 5è Fòrum Mediterrani per a l'Economia Verda, l'ECOMEDA GREEN FORUM 2011

Lloc: Barcelona
Més informació: www.medaeconomic-week.org/eco-meda-green
Organitza: Cambra de Comerç de Barcelona

28 de novembre - 9 de desembre del 2011 COP-17 - CMP7 (Climate Change Conference 2011)

Lloc: Durban (Sud-àfrica)
Més informació: www.cop17-cmp7durban.com
Organitza: Nacions Unides

29 de novembre del 2011 Jornada Biodiversitat-Empresa en el marc de la 2a Setmana de la Responsabilitat Social a Catalunya

Lloc: (Palau Robert de Barcelona)
Més informació: www.clubemas.cat i www.setmanarse.cat
Organitza: Club EMAS, Fundació Global Nature i Acciónatura

29 de novembre - 2 de desembre del 2011 Smart City Expo & World Congress (participació del Club EMAS: Palau 2, nivell 0, carrer F, estand 628)

Lloc: Barcelona
Més informació: www.smartcityexpo.com
Organitza: Fira de Barcelona

29 de novembre - 1 de desembre del 2011 5è Conama Local

Lloc: Vitoria-Gasteiz
Més informació: www.vitoria-gasteiz.org/bwcongre
Organitzen: Fundació Conama i Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz

13-14 de desembre del 2011 Fòrum Vallès Emprèn

Lloc: Fira de Sabadell (Barcelona)
Més informació: www.copevo.cat i vallesempren@copevo.cat
Organitza: Consorci de l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès Occidental

14 de desembre del 2011 Jornada sobre recursos educatius per a un consum responsable

Lloc: Reus
Més informació: <mailto:info.eia@reus.cat>
Organitza: Espai d'Informació Ambiental de Reus

15 de desembre del 2011 Acte de lliurament dels Premis EMAS Catalunya 2011

Lloc: Barcelona
Més informació: www.clubemas.cat
Organitza: Club EMAS

Premi Medi Ambient CILMA 2011

Data de tancament de candidatures: 31 de desembre del 2011
Més informació: www.cilma.cat/ambits/premi-medi-ambient-cilma-2011

Organitza: Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient de les comarques de Girona

Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2012

Acte de lliurament: juny del 2012
Data de tancament de candidatures: 19 de gener del 2012
Més informació: www.publicspace.org
Organitzen: Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), Cité de l'Architecture et du Patrimoine (París), The Architecture Foundation (Londres), Nederlands Architectuurinstituut (Rotterdam), Architekturzentrum Wien (Viena), Museum of Finnish Architecture (Hèlsinki) i Deutsches Architekturmuseum (Frankfurt).

24 i 25 febrer del 2012 2n Congrés de Comunicació Ambiental

Data límit d'inscripció: 23 de febrer del 2012
Lloc: Girona
Més informació: www.congrescomunicacioambiental.wordpress.com
Organitza: Centre per a la Sostenibilitat Territorial

FITXA COMPRA VERDA D'ELECTRICITAT



1. Categoria del producte

Contractació d'electricitat

Des de no fa gaire, a l'Estat espanyol és possible fer la contractació d'electricitat d'origen renovable (electricitat verda), tant per als grans consumidors com per als particulars. El procés de liberalització del mercat elèctric ha fet que tots els consumidors puguin contractar l'electricitat a qualsevol de les empreses comercialitzadores de l'Estat (vegeu l'apartat 4). Les ofertes es diferencien en els preus (malgrat que una part de la tarifa continua sent establerta per l'Estat), i sobretot en altres aspectes encara més importants, com ara l'origen de l'electricitat, tal com s'explica en aquesta fitxa.



2. Criteris ambientals de compra

2.1. Especificacions tècniques

Origen renovable de l'energia

- L'electricitat que consumim a casa flueix per la xarxa sense possibilitat de distinció de si prové d'una central de carbó o d'un parc eòlic.
- Ara bé, si contractem una empresa comercialitzadora d'electricitat verda, el que assegurem és que es produeixen i s'injecten a la xarxa quilowatts hora (kWh) d'origen renovable.
- Quines fonts es consideren renovables? Les principals fonts renovables de generació d'electricitat són l'eòlica, la hidràulica, la solar i la biomassa.
- Seguint la legislació europea, s'ha establert un sistema de garanties d'origen que permet assegurar l'origen de l'electricitat que una empresa comercialitza. Aquest sistema inclou l'electricitat generada a partir de fonts renovables i de cogeneració d'alta eficiència, tant si són de règim especial com ordinari.

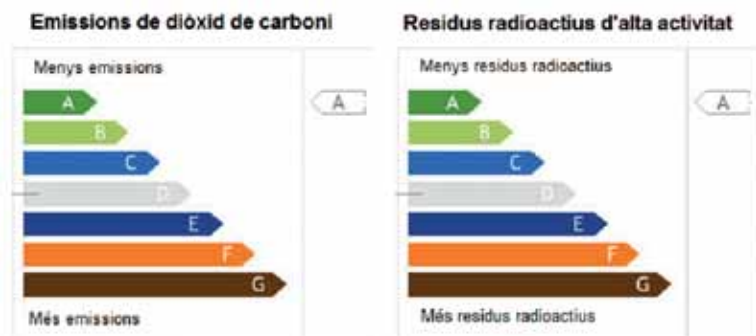
2.2 Etiquetes

Certificats d'origen renovable: Garantia d'Origen

És una acreditació que assegura que un nombre de kWh d'energia elèctrica han sigut generats amb fonts d'energia renovables o amb cogeneració d'alta eficiència. Els certificats de Garantia d'Origen els obtenen les empreses productores, de manera voluntària, i aquestes les venen a les comercialitzadores, que són els que ens fan les ofertes comercials als clients. Com a clients, podem demanar a l'empresa comercialitzadora de cancel·lar els certificats de Garantia d'Origen pel total d'electricitat que consumim, de manera que podrem estar segurs que l'electricitat que consumim prové de la font renovable o cogeneració d'alta eficiència que l'empresa ens diu. Aquesta informació apareixerà a la factura d'electricitat i és la garantia de la traçabilitat del sistema. Tot el sistema està gestionat i garantit per la Comisión Nacional de Energía (CNE).

Informació al rebut de l'electricitat

A la factura elèctrica (i a la informació promocional de les empreses comercialitzadores) és obligatori que hi hagi informació de l'origen de l'electricitat que l'empresa subministra, així com del seu impacte ambiental en termes d'emissions totals de CO₂ i de producció de residus nuclears d'alta activitat. També cal que hi hagin les dades mitjanes de tot el sistema elèctric espanyol, per tal de poder comparar les ofertes. L'impacte ambiental es mesura en una escala que va de la A a la G, sent la A la situació de menor impacte ambiental (0 emissions o 0 producció de residus nuclears).



2.3 Avantatges del fet de tenir en compte criteris ambientals de compra d'electricitat verda

- Reducció de les emissions de gasos contaminants i gasos d'efecte hivernacle
- Reducció de la generació de residus radioactius
- Promoció de les energies renovables
- Reducció de la dependència energètica
- Possibilitat d'assegurar que no es generen emissions de CO₂ en els consums energètics d'una empresa (per exemple, si estem en un procés de càlcul de la petjada de carboni de l'empresa o producte, o de compensació d'emissions).

2.4. Compte!: és verd tot el que se'n diu?

Al mercat hi han comercialitzadores que només venen energies renovables, i d'altres que tenen algunes ofertes de comercialització d'energia verda. A més, hi ha diversitat d'opinions sobre els criteris que cal complir per a considerar l'electricitat generada com a veritablement sostenible, valorant aspectes com ara els impactes socials, ambientals, econòmics i territorials de les instal·lacions de generació d'electricitat. Així doncs, cal informar-se de quins criteris segueix l'empresa que ens ven l'electricitat. És recomanable consultar l'informe sobre el sistema de Garantia d'Origen i etiquetatge de l'electricitat que publica anualment la Comisión Nacional de la Energía (vegeu l'apartat 4), on hi ha informació relativa a cada empresa comercialitzadora. També es pot avaluar si l'empresa i els centres de generació d'energia estan registrats a EMAS o en altres sistemes de gestió ambiental (ISO14001).

3. Sabies que...?

El 2010, a l'Estat espanyol el 32,3% de l'electricitat es va generar a partir de fonts renovables, sobretot de l'eòlica (14,6%) i la hidràulica (11,9%). A Catalunya, en els darrers anys l'electricitat generada amb energies renovables representa entre el 10 i el 14% del total, amb predominança de la hidràulica (la darrera dada disponible és el 10,3% el 2007, segons ICAEN). Un consumidor domèstic, amb un consum anual de 4.000 kWh, pot estalviar uns 800 kg de CO₂ cada any si es passa a l'electricitat verda. En altres països com ara el Regne Unit o Alemanya, el mercat de l'electricitat verda està molt implantat, amb una gran multitud d'empreses que n'ofereixen. Això ha fet que es desenvolupin webs que permeten diferenciar les ofertes segons altres aspectes (inversions en energies renovables, criteris ambientals i socials dels projectes, etc.), com per exemple www.greenelectricity.org.



4. Webs interessants

Comparador de preus de les ofertes d'electricitat i gas natural, de la Comisión Nacional de la Energía: Inclou informació sobre si l'electricitat és renovable certificada.
<http://www.comparador.cne.es>.

Pàgina de la Comisión Nacional de la Energía sobre les garanties d'origen i l'etiquetatge de l'electricitat: S'hi pot trobar l'Informe sobre el sistema de Garantia d'Origen i etiquetatge de l'electricitat.
<http://gdo.cne.es>.

Lista de les empreses comercialitzadores a l'Estat espanyol:
<http://www.mityc.es/energia/Tur/Listadoempresas/Paginas/Listadoempresas.aspx>.

Articles de la Fundació Terra sobre la contractació d'electricitat renovable:
- Electricidad verde para clientes particulares y empresas (22/7/2010):
<http://www.terra.org/articulos/art00918.html>.
- Qué es la electricidad verde? Dónde puedo comprarla? (9/1/2011)
<http://www.terra.org/articulos/art00584.html>.

Cooperativa de consum i producció a Catalunya que té previst comercialitzar electricitat d'origen renovable a la tardor del 2011:
<http://www.somenergia.cat/>.

1. No totes les empreses ofereixen a tot el territori de l'Estat. Existeix encara una tarifa regulada (anomenada tarifa d'últim recurs, TUR) a la qual es poden acollir els consumidors amb una potència contractada inferior a 10 kWh. En determinats casos, el consumidor es pot acollir a una tarifa més baixa: l'anomenat "bo social". Més informació, al web: <http://www.mityc.es/ENERGIA/TUR>.

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impresa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

Dipòsit legal.: B-46.367-07
Imprès en paper 100% reciclat:



Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua
Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)
Els tècnics del COAMB que han participat en aquesta fitxa han estat Jordi Fernández, Sílvia Cañellas i Marta García.
Jordi Abad (disseny i maquetació)
Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre RQA, fes-nos-ho saber a l'adreça:
info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Si has de llençar aquesta revista, fes-ho al contenidor blau.